

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČÁR.

A jövő iparosai.

Az utóbbi évtizedek alatt minden téren találkozzunk a haladás és fejlődés jelenségeivel, de a jelenségek talán sehol sem oly feltűnők, mint a tanoncz-oktatás terén. Az 1881-ik évi népszámlálás adatai szerint 75,000 iparos-tanoncz közül csak 5000 részvett tovább képzésben, holott az 1891-ik évi népszámlálás tanúsága szerint 1000 iparos iskolában 1882 tanító vezetése alatt 85,753 tanoncz részesült már oktatásban s az oktatás céljára 370,000 frt használtatott fel.

Ezen adatok a mult mulasztásait helyreütni törekvő nagy haladást jelentenek.

De mindamellett kétségtelen, hogy a tanoncz-nevelés nagyon sok kívánni valót hagy főt. És pedig úgy a szellemi kiképzés és a szakszerű ismeretek elsajátítása, mint az erkölcsi nevelés terén.

A szellemi kiképzést illetőleg el kell ismerünk, hogy ez irányban azok, kik hivatásszerűleg nyújtják azt a növendékeknek, — a tanítók megteszik kötelességüket.

Azonban a sikeres tanítás útjában nehéz akadályok állanak és pedig legelső sorban a tanoncz-anyag tekintetében. Intelligens családaink ritka kivétellel csak vásott gyermekeiket szánják az iparos pályára; mi még nem jutottunk el a művelt nyugat egészséges fel fogásához, mely lehetővé teszi, hogy intelligens családok gyermekei az iparos pályára lépve, az anyagi jólét oly kedvező fokára emelkedhessenek, mely a tudományos pálya embereinek csak ritkán jut osztályrészül. De még károsabb állapotot idéz elő a tanoncz-anyag azon része, mely szegény szülék gyermekeiként születve legfőleg 10-ik életéig tanul s aztán valamely gazdához két évre mint jószágőrző elszegődve, két év alatt csaknem mindazt elfelejti, a mit az iskolában tanult s alaposan megfogyott ismeretekkel 12 éves korában tanoncznak áll be.

S itt határozottan az ipartörvény azon intézkedésében rejlik a hiba, hogy a tanonczul való felvételhez egyszerűen 12 életév betöltését követeli. Bizonyára a törvényhozás itt a népoktatási törvény teljes végrehajtására és a hat osztályú elemi iskolára gondolt. Azonban ez be nem következett. S így az érdekelt köröknek kellene gondoskodni arról, hogy tanonczul 12-ik életévét betöltött oly növendék vétessék fel, a ki egyúttal hat elemi osztályt kitanult. S ezekhez alig felesleges hozzátenni, hogy legjobb tanonczokul az iparos családok gyermekei tűnnek ki.

A mi az erkölcsi nevelést illeti, elképzelhető, hogy az kevés eredményt mutathat fel már csak azon oknál fogva is, mert a fentebb előadottak szerint a tanonczok közé iskolától elvadult fiuk kerülnek. Ezek mosdatlan beszédmódja és megfelelő gondolkodása fertőző ragályként terjed át a többiekre. Ha sokszor az utcán haljuk a tanoncz-iskolákból tömegesen hazatérő fiuk beszédeit s látjuk viselkedésüket, nagyon érthető, hogy ezekkel szemben másutt is de nálunk is már rendőri beavatkozásnak kellett történni. S e tekintetben iparosainkat is mulasztás terheli, mert az ipartörvény 62. §-a helyesen rendel el, hogy „az iparos köteles tanonczát . . . jó erkölcsre rendre . . . szoktatni.” Ez a rendelkezés kötelezi a tanoncztartó iparost, hogy a tanoncz erkölcsi neveléséhez teljes erejéből hozzájáruljon.

S itt figyelmessé tesszük iparosainkat ugyanazon törvény ugyanazon szakaszának azon másik pontjára, hogy „az iparos köteles tanonczát az iskolába járásra, ott, a hol tanoncziskola van, a tanoncz-iskolába járásra szorítani.” Nem oly értelmű a mi figyelmeztetésünk, mintha tanonczokat az iskolától talán elvonnák. Világért sem, hisz ez különben is törvényileg büntetettnek. Arra a tapasztalatra akarunk rámutatni, hogy iparosaink jelentékeny része a tanoncz-iskolának nagy jelentőségét eléggé nem méltatja. Pedig nem szá-

bad sem saját érdekük, sem a jövő nemzedék értelmessége érdekében azon álláspontra helyezkedni, hogy a tanoncz által az iskolában eltöltött órák hiábavalók és a munkaadó rovására esnek. A szükséges szellemi képzettség csakis az iskolában szerezhető meg. Azonban a tanítóknak minden ügybuzgósága kárba vész, ha magok a mesterek nem értetik meg újra és újra a növendékekkel, hogy az iskola szorgalmas látogatása által készülhetnek elő sikeresen jövő élethivatásukra. Hisz ha a tanoncz látja mesterének csekély s bármely okból eredő ellenszenvét az iskola-látogatás ellen, nagyon hajlandó lesz ezt önmaga előtt is mentéskül használni a hanyagságra. Ellenben a mester buzditása és ellenőrzése a jövő számára egy-egy derék iparos teremt meg s azonkívül az értelmes tanoncz magának a mesternek is igazi segítsége és öröme.

S ezentul a tanoncznak a mester részéről eredő kitanítása a szoros szakszerű ismeretekben és a kézügyességben nem kielégítő. Nagyon sok helyen a tanoncz tanulása első éveiben nem nyer egyfolytában szakszerű oktatást, hanem lótt-fut, házi sőt tán cselédi teendőket végez, a mi akadályozza a tanulást, és bizony nem nagyon alkalmas arra, hogy előtte hivatása értékét emelje s tanéveinek tán utolsó negyedében tanul s akkor is a szükséges alap hiányában tán csak annyit, hogy később csak is a kontúrok számát szaporíthatja.

Elmondottuk mindezeket azért, mert mi városunk jelen viszonyai közt súlyt helyezünk egy erős és intelligens iparos osztály minél teljesebb számmal leendő megalakulására s hisszük, hogy ez előbb-utóbb befog következni, a minthogy már régóta bekövetkezett más városokban, a hol a megfelelő polgári elem már régebbi időkben kiképződött. Nálunk sok viszasságnak okozója az a körülmény, hogy az intelligencia a népesség számához képest majdnem elenyészően csekély. S

SZARVAS és VIDEKE TÁRSZÁJA.

Az író.

Jelenet.

Margit. A jövő héten befejezed az új vigjátékokdat, ugy-e?

Sándor. Nem hiszem, édesem.

Margit (csodálkozva). Igazán? Hiszen már egy fél-éve, hogy belekezdted?

Sándor. Fél évvel ezelőtt kezdett homályosan derengeni a fejemben a tárgy. Akkor még csak főbb vonásokban képzeltem el néhány alakot, egy pár derűs szituációt.

Margit (keserűen). Azóta jársz csak vendégkepen haza. Azóta lakol a hasznóban, a honnan a késő este látogatsz el nagy kegyesen a feleségedhez.

Sándor. Értsd meg a dolgot, kedvesem. Gondolhatod, hogy legszívesebben veled, a te oldalad mellett tölténém el az időt. De tanulmányoznom kell az embereket: el kell lesnem a szavukat, megfigyelnem a tetteiket, bele akarok látni a lelkükbe, a legtöbbször nagyzó, hű és végtelenül kicsinyes lelkükbe. Sok kitűnő vídám szituáció kínálkozik minden nap a kávéházakban és kaszinóban, ezeket kár volna pontosan meg nem figyelnem.

Margit. És ebből a sok felhasználható szituációból félt év alatt sem tudtál egy vigjátékot összegyűrti.

Sándor. Nem kevés időbe kerül, míg az ember a nyers anyagot művészi széppé csiszolja, idomítja és faragja. (Nevetve). Bocssám meg édesem, de a vigjáték nem készül el olyan könnyen, mint a kappanpecsenye . . . Valamivel több fáradság és ihlet kell hozzá.

Margit (éles gunnyal). Az ön emlékei között nem kísért egy elrontott és kitérített kappanpecsenye sem, ellenben — ha jól emlékszem — a te valamelyik ihlettel teljes vigjátékok:

Sándor (zavartan). Ejh, hagyd ezt kérlek . . .

Margit. Igaz, nem erről van szó, hanem arról hogy nem törődöl feleségeddel, elhanyagolod a vigjátékok miatt . . .

Sándor. Hidd el, Margit, nekem fáj legjobban, hogy ennek most így kell lenni. De nem lehet másképp. Folyton dolgoznom kell, szünet és pihenés nélkül hogy megélhessünk . . . Ha látnál a kaszinóban a mint az impressziók falása után félrevonulok és verejtékes fáradsággal néha órákon át jegyzeteket, míg a többiek gondtalanul kártyáznak, — ha ilyenkor látnál, nem vetnél semmit a szememre . . .

Margit. És a fáradság néha ölműlylyal nehezedik a lábaidra, mert arra is van eset, hogy ingadozó léptekkel jössz haza . . .

Sándor. Nem érdemlem meg a gunyos évődésedet Margitom . . . Ha a felhasználható szituációk mellett virasztok és rád gondolok, szegény asszony, a ki unalmas magányban vagy kénytelen tölteni az estéket: vad duhós keserűség fog el s ilyenkor borba fojtom a bánatomat. Iszom, hogy elűzzem valamiképpen a sötét gondolataimat, nem mintha az az átkozott ital jól

esnék . . . És ha dolgozó szobám falai beszélni tudnának, szomorúan mondhatnák csak el, hogy éjjelenként — a mult éjjel is — az íróasztalom fölé görnyedve szakadatlanul írok, a míg elnyom az álom . . . De én hallgatok minderről.

Margit (meglepetve figyel; — csendes, reszkető hangon.) Ezt nem is tudtam édes Sándorom . . .

Sándor. Dolgozom, hogy birhassalak és még sem lehetsz az enyém . . . (Rezignációval.) Ez az én tragikumom . . . És vigjátékokat írok, mikor szívem összeszorul a fájdalomtól. De vigjátékokat kell írnom — és nem tragédiát — mert úgy érzem, tragédiát nem tudnék írni . . .

Margit. Bérczy Géza mondta egyszer egy kritikájában, hogy predestinálva vagy a vigjátékíráásra — Csak dolgozzál, édes jó Sándorom és minél előbb fejezd be a darabot . . .

Sándor. Sietek, a meunyre csak lehet. (Az óráját nézi.)

Margit. A kaszinóba akarsz menni?

Sándor. Igen édesem. A harmadik fülvadásba még néhány jelenetet szeretnék illeszteni, mert így most nagyon rövid. Egy pár jó szituációt még kell keresnem . . .

Margit. Ne menj el, kérlek! Azt hiszem az invenziód kisegít így is, a nélkül, hogy mintákra volna szükséged . . .

Sándor. Nem nagyon bízom benne.

Margit. Jó egy feltétel alatt elmehetsz.

Sándor. Ah, feltételhez kötöd az engedelmet?

Margit. Igen, hogy teljesít-e a kívánságomat? Csekélység az egész . . .

nincs is kilátás arra, hogy az ú. n. honoratior-osztály révén, jelentékenyen emelkedjék. Mi azon elemeken túl, a melyeket e célra gazdalközönségünk szolgáltat, egy hatalmas iparos intelligencia képződésében találjuk meg jelenlegi értelmiségünk egészséges kiegészülését.

A jegyzők kongresszusa.

Hazánk közigazgatásának legfontosabb tényezői gyűltek össze múlt hétfőn Budapesten a kiállítási ünnepélyek csarnokában, hogy saját ügyük érdekében tanácskozzanak. A milyen tekintélyes a testület épp oly imponáló volt a megjelenésük a kongresszuson. Számosan díszmagyarban jelentek meg és ez nagyban emelte fényét a jegyzők kongresszusának, mely arról tanuskodik, hogy a jegyzők nemcsak a közigazgatás nehéz munkájának a terheit viselik, hanem külső jelekben is nyilvánítják a honfői érzelmet, melyet nehéz munkájuk közepett is igyekeznek átlátnálni környezetükre és így nemcsak fáradtságos munkájukkal, hanem nemzetes törekvéseikkel is nagy szolgálatot tesznek a hazának.

E téren nagy érdemeket szereztek már a jegyzők de nagy feladat vár rájuk a jövőben is. Mi nem kételkedünk abban, hogy a jegyzői kar úgy mint eddig, ezennel is védbástyája lesz a magyar nemzetnek, a melyből majdan az az erős vár fog épülni, amelynek nemzeti állam a neve.

Azonban a törekvés, a jóakarát és buzgalom nem mindig elég a nehéz munka kivételére, mert ahhoz okvetlenül szükséges az is, hogy viszont a jegyzőknek adásuk meg mindaz, a mi őket méltán megilleti, kell hogy felülről állásuk biztosítása és elismerés, — alulról pedig a tisztelet és megbecsülés legyen részük.

A jegyzők azok, akik a közigazgatás legterhebb munkáját végzik, a közigazgatás minden véga nehezedik az ő kezükre és sajnos az ő állásuk a legbizonytalanabb. Egy kis községi párt, vagy személyes érdek képes állásukat megingatni és az a sajátságos, éppen ők találnak legkritikább támogatást, mert rájuk csak kötelességeket rónak, míg védelmet nem biztosít számukra senki.

Ez nehezíti meg a jegyzők amugy is nagy és sokoldalú munkáját, és addig a míg a jegyzőknek fáradtságos munkájuk ellenében nem biztosítanak kellő védelmet, és munkájuk és állásuk megbíráására a nép méltánytalan ítélőterére lesz bízva, addig a jegyzők helyzete mindig bizonytalan és nehéz lesz.

Hanem az ezredéves haza megérlelődött, már nem várhatunk tovább, a közigazgatás nehéz feladata megköveteli, hogy az ósdi viszonyokkal szakítsunk és a haza érdekében a jegyzői kar állását biztosítsuk, a nép beavatkozásától elkülönítsük, ezt kívánja a jegyzők, de legjobban a közigazgatás javításának érdeke is, mert ott a hol a közigazgatást a nép beavatkozásához kötik, helyes és egészséges közigazgatást nem kívánhatunk.

Különben a kongresszus letolyásáról levelezünk a következőket jelenti:

A kongresszus f. évi július hó 3-án d. e. 10 óra kor kezdődött. Részt vettek: Perczel Dezső belügyminiszter, a kongresszus védője, a kit egy küldöttség hozott a kongresszusra, Kaffka László osztálytanácsos, Kampis János dr. és Ballai Lajos dr. miniszteri titkárok. Az ezredéves kiállítás részéről: Kovács Gyula dr. Müller Béla és Gelléri Mór, továbbá Bessenyei Ferencz Felegedy József orsz. képviselő, Lipcsey Adám, a „Községi Közlöny“ szerkesztője stb.

A miniszter, kit megjelenésekor nagy eljenzéssel fogadták, elfoglalta az elnöki széket, mire Kunce Imre a kongresszus elnöke üdvözlő beszédet intézett a miniszterhez, szép szavakban köszönte meg, miszerint

a miniszter a védnöki tisztséget elfogadta, valamint kérve, hogy a kongresszust nyissa meg.

Azután Perczel Dezső belügyminiszter lelkes szavakkal a kongresszust megnyitotta. Hangsúlyozván hogy a védnöki állás elfogadásával kifejezést akart adni érdeklődésének a kongresszuson megvitatandó közigazgatási természetű kérdések iránt, és mert a jegyzői kar iránt való rokonszenvének és jóakarátának akarta tanujelét adni, végre pedig, mert a saját részéről is hozzá kívánt járulnia a jegyzői kar ünnepének fényéhez. Azután a miniszter a közigazgatási reformról beszélt és ezzel beszédét a király és haza életésével befejezte, mint hosszantartó eljenzés és taps követte.

A miniszter után Szegedy Albert alelnök mondott hosszabb és a jegyzők érdekét érvintő szép beszédet, melyet nagy tetszéssel fogadtak. Uszkay Bálint főjegyző a közigazgatási reformot sürgette, hangsúlyozván, azt is, hogy a községi közterhek viseléséhez az állam is hozzájáruljon. Végre pedig a kinevezési rendszert fejtegette. Kunce Imre köszönetet mond a miniszternek a megjelenésért és kéri, hogy támogassa a jegyzőket.

Perczel Dezső belügyminiszter ezután néhány szóval bezárta a kongresszust.

Az ülés után két óraker bankett volt a kiállítás ünnepélyek csarnokában, a melyen melyen több mint 700-an részt vettek. Számos tószót mondtak. Kunce Imre poharát a király egészségére üritette. Szegedy Albert a kormányt és Perczel Dezső minisztert éltette stb.

Bankett után a kongresszus tagjai lefényképeztették magukat és a kiállítást tekintették meg, este pedig nagy számmal megnézték Ós-Budavárát, a hol éppen szép ünnepély folyt le.

HIREK.

— A szarvasi ág. hitv. ev. főgymnasiumba beiratkozók következő díjosztály szerint fizetik az iskolai illetékeket:

a) Szarvasi ker. felekezetiük I—IV. osztálybeliek az egész tanévre 20 frt 50 kr. Ebből belépéskor fizelendő 15 frt 50 kr. s utóbb február 1-én 5 frt.

V—VIII. osztálybeliek 18 frt 50 kr. Ebből belépéskor 13 frt 50 kr. s utóbb február 1-én 5 frt.

b) A fentartó egyházmegyékhez tartozó ág. hitv. evangélikusok I—IV. osztálybeliek 24 frt 50 kr. Ebből belépéskor 17 frt 50 kr. s utóbb február 1-én 7 frt.

V—VIII. 15 frt 50 kr. s február 1-én 7 frt.

c) A fentartó egyházmegyék körén kívüliek, bár mely keresztl. felekezethez tartozzanak, fizetnek I—IV. oszt. 28 frt 50 kr. Ebből belépéskor 19 frt 50 kr. s utóbb február 1-én 9 frt.

V—VIII. osztálybeliek 26 frt 50 kr. Ebből belépéskor 17 frt 50 kr. s február 1-én 9 frt.

d) Az izraeliták pedig Szarvasiak I—VIII. osztályig fizetnek 40 frtot. Ebből belépéskor 28 frtot, februárban 12 frt; nem szarvasiak I—VIII. osztályig fizetnek 45 frtot. Ebből belépéskor 31 frt s februárban 14 frtot.

Megjegyzendő: E díjak befizetése nélkül senki be nem vehető az intézélbe. Minden ujonnan belépő fölvételi díj czimén még ezen felül 1 frtot fizet.

Az alumneumi ebéd díja tíz óra 35—50 frt

A convictusi esteli közétkezés díja tíz óra 34 frt.

— Tallián Béla főispán — képviselőjelölt. A Budapesti hírlapok szerint Tallián Béla békésmegyei főispán a török-kanizsai kerületben fel fog lépni kormánypárti programmal.

— Tanítók szövetsége. Mint halljuk, a tanítók nemcsak Békésmegyében, de az egész országban szövetkezni akarnak s ki akarják mondani, hogy minden elfogadják követni arra nézve, miszerint olyan képviselőjelölt győzelmét igyekezzenek elősegíteni, a ki kötelezi magát arra, hogy minden lehetőet előkövet arra nézve, hogy a tanítók fizetésének minimuma legalább 500 forintra emeltessek fel, továbbá mindent elkövetnek arra nézve is, hogy azok a képviselők, a kik a multban a 300 frt mellett harcoltak, ne jussanak be a képviselőházba.

— A helybeli szépművészeti bizottság szives figyelmébe! Tekintetes szerkesztő ur! Diák korom óta nem voltam Szarvason, még akkor kocsin s nem vasuton jártunk Szarvasra, s most hogy annyi évek után ide kerültem, nem győztem eltelni annak nézésével, hogy a város mennyit fejlődött. Aszfalt járdája, új temploma, a piac téren levő gyönyörű épületek mind nagyon megleptek, s a mint a befejezéséhez közel álló „Árpád“ szálloda épületében gyönyörködtem, önkénytelenül szét néztem, hogy vajlon hirtelenében nem emelkedik-e az új vendéglőnek párja, mely szintén emelne a piac-tér díszét? s meglepettve láttam, hogy csakugyan van ott két új, s általam eddig még észre nem vett, kaliczka szerű sárgára mázolt épület, s mint megtudtam az egyik az Ág. Evangelicus leányiskola, a „Meszes bódé.“ Tekintetes szerkesztő ur! nem vagyok kriticus, sem építész, annál kevésbé a helybeli szépművészeti bizottság elnöke, de azt mégis merem állítani hogy e két, minden csint nélkülöző, s hodály vagyis inkább csöszház kinézésű épületet kár volt a város lezegebb részére felépíteni, illetőleg felépítésüket megengedni; s megérdemelné e két épület tervezője, illetőleg azon bizottság, mely azoknak ily módon felépítését engedte, hogy neveik márvány lapra vésetteszenek, s e táblák ünnepélyesen ez épületek falaiba beilleszteszenek rettentő példájára az utókorak, s valamennyi szépművészeti bizottságnak. tisztelettel Saszenovai.

— Szabályrendelet jóváhagyása. A kereskedelemügyi miniszter Bekésvármegyének a pásztoroktól alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

— Csaba városának azon kérelmét, hogy a kirakó vásár, a régi gyakorlat szerint ezentul is két napon és pedig vasárnapon és hétfőn tartassék, a kereskedelemügyi miniszter engedélyezte.

— A távbeszélő hálózatnak Békés és Arad megyék összekapcsolása ügyében Schreyer csabai szesz-nyagykereskedő cégé mozgalmat indított, hogy Kétegyháztól Elekig hálózat kiépítése mielőbb létesüljön. E kiépítés igen fontos érdekeket lesz hivatta szolgálni, a mennyiben nekünk békésmegyeieknek ez által lehetővé lesz téve, hogy távbeszélő utján Budapesttel is érintkezhessünk.

— Öngyilkossági kísérlet. Szabad-Szent-Tornya községben az elmúlt héten Németh Márton községi esküdt megúván életét, azon elhatározással, hogy életének véget vet, felakasztotta magát, s hogy biztosabb legyen halála, sietve kiállt feleségének, hogy a lába alatt levő kis széket rugja el. Mire neje megérkezett, Németh már néhány másodperczig logott, azonban felcsépe megszánta s ferje lába alól a széket nem rugta el, hanem a biztos haláltól is megmentette, s most nehéz betegesen fekszik.

— Katonai lövészárók. Az 1896. évi őszi katonai lövészárók tervezete szerint Szarvason és vidékén a következő sorrendben fognak megtartatni a lövészárók: Szarvason szept. 15-én, Orosházán 17-én, Csabán 19-én, Mezőberényben 21-én, N.-Szalontán 23-án, Dáványán

Sándor? Nos mit parancsolsz?

Margit. Tudtam, hogy nem szereted a kíváncsi faggatózást és eddig nem is kérdezősködtem a készülő darabod felől. De tovább így nem állhatom ki: urra lett fölöttem a kíváncsiság és nem hagy nyugton. Kérlek, mondj el egyet-mást a darabról.

Sándor (nyugtalanul az óráját nézi.) (Sakugyan érdekelne? Mit mondjak el róla, hisz még nem is kész.) Margit. Miféle alak a hőse? A suttent is szeretném ismerni. Beszélj Sándor, az istenért!

Sándor. Ha mindezt elmondom, a premiéren aludni fogsz, — unalmas lesz előttd a darab.

Margit. A viláért sem!

Sándor. Az igazat megvallva: a kritikádtól félek. Attól tartok, hogy nagyon rossznak találod a vigjátékot és akkor nem marad más hátra, mint az, hogy a darabot tűzbe dobjam vagy félre hajtsam. Természetesen hiszen jól tudod, hogy a te véleményed milyen fontos előttem, a dicséreted boldogsággal tölt el, a gáncsol lesújt!

Margit (nevetve.) Ugyan ne gunyolódjál!

Sándor. Ha kész lesz a vigjáték és már be is nyugtattam a színház igazgatójához, akkor átadom a kéziratot...

Margit. Ha nagyon sietsz most a kaszinóba, nem tartóztatlak, de legalább add ide a készülő szindarabot. Légy nyugodt, nem fogom kritizálni, habár megérdemelné: annyi keserűséget okozott már nekem... Félig-meddig gyűlölöm, mintha vetélytársam volna.

Sándor (az óráját nézi.) Ha gyűlölöd, nem szolgálthatom ki a szegényt védtelenül. (Nevetve) Ellen-éges

indulatod, — a mely rokon a féltékenységgel, — arra is vihet, hogy könyörtelenül elpusztítod. — De megyek már édesem. Isten veled! (Közeledik Margithoz, hogy megcsókolja.)

Margit (néhány pillanatig hallgat; — elgondolkozza.)

Hol szoktad a szindarabot tartani?

Sándor (meglepetve.) Miért akarod ezt tudni? (Nevetve.) Talán valami betöréssel akarsz hozzájutni! —

Az íróasztalom felső fiókjában hever a szegény...

Margit. Biztos vagy benne?

Sándor. Igen, igen, — de hát hogy érdekelhet ez téged?

Margit (tágra nyitott szemmel; — erős nyomatékul hangsúlyozva.) Mindig oda teszed vissza a kéziratot?

Sándor. Mindig, hacsak ki nem felejttem az asztalon.

Margit (elgondolkozza.) Kezdem nem érteni a dolgot. A napokban Irma teán volt nálam, — te persze nem voltál itthon. Szóba került valahogy és Irma erősen állította, hogy mint nőtlen ember sokkal csinosabb voltál a kis kecskeszakállal. Én meg határozottan emlékeztem, hogy sohasem hordtál kecskeszakállat. A legénykori arczképedet kezdték hát keresni; az albumban nem volt, a mire azután megengedtem magamnak, hogy az íróasztalom legfelső fiókjában kutasak az arczkép után, mert úgy emlékszem, ott láttam egyszer. Szerencsés véletlen volt, hogy a kulcsot a fiókjamban felejtetted; — az arczképet ugyan nem találtam meg, de olyan jól esett az a sajátságos, izgatott öröm, a mely az indiskrét kutatgatás közben elfogott,

Ugy éreztem magam, mint egy kis gyerek, mikor

az éléskamrában torkoskodik... De légy nyugodt: a leveleidet — saját érdekedben is — nem olvastam el...

A vigjátékot is kerestem, de nem találtam sehol, pedig felkutatam az egész fiókot...

Sándor (zavarral.) Pedig ott kell lennie.

Margit. Az íróasztalon nem volt más kézirat, mint néhány megkezdett tárcza.

Sándor (növekvő zavarral.) Igazán nem értem.

Margit (erősen Sándor szemé közé nézve.) A megkezdett vigjáték most is a fiókodban van? Kérlek mutasd meg!

Sándor. Kezdem különösnek találni faggatózásodat...

Margit. Az előbb azt mondtad, hogy az éjjel is doigóztál a darabon, tehát...

Sándor (az óráját nézi; — ideges nyugtalansággal.) Holnap reggel, ha ráérek, majd beszéllek erről...

Bocsás meg, mennem kell...

Margit. Jó; most már tudom, hogy a vigjáték nincs ott...

Attól tartok, ez a te szindarabod csak olyan szeretőre méltó kis mesebeli fogalom, mint a lepényházikó vagy a királyfiból lett ezüst hattyu...

Sándor (pátoszzal.) Azt hiszed, képes vagyok arra, hogy téged, a világ legszeretőreméltóbb asszonyát hónapokon át áltassalak?

Margit. Mond becsületszavadra, hogy belekezdtl a vigjátékba!

Sándor. Isten veled Margit! A rettenetes gyanu szívemet maiczagolja és kiüldöz ebből a házból...

Megyek...

Bérczy Géza (belép.) Kezeit csókolom!

okt. 2-án, Füzös-Gyarmaton 5-én, Kunágótán szept. 23-án, M.-Bodzáson 25-én, Nagylakon 28-án.

— **Millennárius alapítvány.** Wenckheim Dénes gróf a millenniumi ünnep emlékére 200 frtos alapítványt tett, melyek kamatai minden év május 10-én fognak a vésztró szegény koldusok közt kiosztatni.

— **A szegedi honvédelem leleplezése.** A szeged-szöréghy csatában 1849. augusztus 5-én elesett honvédek emlékére a város a főgymnázium előtti parkban szép emléket emeltet. Az emléket márványoszlop, fölötté turul-madárral s mintegy 7000 forintba kerül. A szegedi bucsu napja össze esett a csata évfordulójával s az emlék leleplezésével. Mintegy 30.000 ember állott a téren, midőn az emléket szép ünnepélyvel leleplezték. Az emléket Fluck Ferencz 48-as honvédtiszt beszéde közben leleplezték le. Szávay Gyula, a Dugonics társaság tagja, ódáját szavalta el s a dalárda hazafias dalokat énekelt.

— **Meghívó.** A szarvason időző diákok 1896. augusztus 15-én szombaton a „népkertben“ a szarvasi főgymnasiumbeli szegény tanulók segélyegyletének pénztára javára zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépti-díj személyenként 80 kr. családjegy 1 frt 50 kr. Felül-fizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté pont 8 órakor. Rossz idő esetén a mulatság másnap tartatik meg. Kik tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak egész bizalommal eziránt a rendezőség bármely tagjához.

— **Isszonyu zivatar.** Borzasztó vihar vonult végig városunkban csütörtökön délelőtt 9 óra 55 perczkor, mely a fákat kitérdelte a házak fedeleit letépte, az újonnan épült evang. templom levő gúmbot, melyet csak a múlt szombaton helyeztek fel, teljesen eldöntötte a vihar. Az isszonyu esőzés pedig megtöltötte a házak udvarait s néhol még a pinczék is megteltek. A villám több helyen lesújtott kétszer csapott le a körösbe de semmi szerencsétlenséget nem okozott. Csabaesüdi tudósítónk telefonálja hogy a borzasztó vihar ott is kegyetlen munkát végzett. A fákon levő gyűlölcset teljesen hasznavehetetlenné tette a vihar s több tanyai házat összerombolt. A gyönyörű kukoricza termést teljesen tönkre tette. A villám itt is lecsapott a Bátor Königs-warter uradalomban s felgyújtott egy nagy cselédlakást, melyben 6 család lakott, kiknek összes ingóságuk a lán-gok martaleka lon. A villám Litauvszki Györgyöt ki a házból volt agyonujtotta. Csütörtökön éjjel még borzasztó vihar dult mely igen nagy károkat okozott.

— **Táncmulatság.** A békési felsőbb iskolai tanuló ifjuság e hó elsején igen jól sikerült nyári mulatságot rendezett a városi bérház termében, az „Irányi“ alap javára. A kedélyes mulatság igen jól sikerült melyre a zenét a gyulai Tóth testvérek zenekara szolgáltatta. Az első négyest 50 pár táncolta. A kedélyes mulatság a késő reggeli órákig tartott.

— **Sürgös értesítés a vadászoknak.** A tulajdonképeni vadász-évad aug. 1-jével veszi kezdetét s ez alkalommal nézetünk tudatni a vadászokkal, hogy az egyetlen magyar politikai napilap, melynek külön „Vadászat“ rovata van s melynek szerkesztőségében a hirlapi kacsák vadászatán kívül is értenek a vadászat-hoz, a Porzsol Kálmán által szerkesztett „Fővárosi Lapok“, mely Szent-Hobertus híveinek kényelmére külön vadászfelvételt nyújtott az augusztus-januári sport-évadra 7 frttal s erdészeknek 6 frttal (vagy havonként 1 frt 20 krral). Ez a lap közli az összes vadászati tudnivalókat, a megüresedő vadászterületek pályázatait, a vadászatok leírását, magánosok és uradalmak lőjegyzé-

Szervusz, Sándor! — Képzeld nagyságos asszonyom, a férjét köröztetik. Elég vakmerő volt ma meg nem jelenni a kaszinóban, nélküle pedig nem teljes a tarok kompánia... A partnerek fel vannak háborodva. Ők kezdték talán fél évvel ezelőtt tanítani a tarok nemes tudományára és most, hogy valamennyit ért hozzá és hasznavehető partner, ilyen pontatlanságra vetemedik. Sándor (kétségbeesetten integet Bérczinek, hogy halgasson). Eddig nem mehettem el hazulról... Margit (gunyosan). Az új vigjátékról olvasott fel részleteket...

Géza (nevetve). Igen? Azt hiszem, a nagyságos asszony megelégette a mulatságot, — szívesen elenged. De most siess ám, Sándor, mert ha miattad elmarad a tarokzás, rettenetes bosszút állok: a legközelebbi vigjátékok kritikájában ünnepélyesen visszavonom a multkori kijelentésemet, hogy predesztinálva vagy a vigjátékirásra. A nagyságos asszony talán tudja, hogy miért írtam ezt róla?

Margit. Sándor nem szólt erről nekem. Géza. Hálás voltam iránta és örömet akartam neki szerezni, mert az egyik ellenfél huszonegyesét gyönyörű taktikával csipte el.

Sándor (bosszusan). Ugyan kérlek!...

Margit. Ha van kedve, Bérczy ur, vacsoráljon ma velünk. Sándor a teánál olvas majd től egy pár jelenetet új vigjátékából. A hőse — mondhatom — igen érdekes alak: a léha syihátság klaszikus mintaképe — egy író, a ki hónapokon keresztül elhanyagolja feleségét, hogy a kedvtelésének elhessen és a közben tragikus képeket vágva beszél az ő veghetetlen szorgalmáról és önfeláldozó munkásságáról. Azért elég naiv, hogy azt képzele: a feleséget bolonddá tarthatja. Csupa pöz, hazugság és tettetés az egész ember... Mondhatom, igen mulatságos figura...

D. J.

keit, a szarvas-bögés szalonka-húzás megkezdődését az ország minden részéből vett távirati értesítések alapján, szóval nélkülözhetetlen minden igazi vadásznak nem is szólván arról, hogy a legjobb, legérdekesebb és legfüggelenebb lapja Magyarországnak. Az ország összes nagy írói rendes munkatársai s kormányal és ellenzékkel szemben egyaránt megmeri mondani az igazat, mert senkitől sem fogad el szubvencziót. Az összes lapok sablonjaitól eltérő új szellem lengi át, az unalmas nagyképű politika száműzve van hasábjairól s ezért óriási elterjedést nyert az előkelő családok körében. Csak tessék egy levelező lapon mutatószámot kérni („Fővárosi Lapok“ kiadóhivatala Budapest, Ferencziak-tere) s nyolcz napig ingyen küldik azt bárkinck.

— **„Közművelődési miniszterium.“** Érdekes és nagy fontosságú kulturpolitikai mozgalom indult meg a fővárosban, melynek célja a jelenlegi „Vallás- és közoktatásügyi miniszterium“ reformálása oly irányban, hogy az mint egy „közművelődési miniszterium“ az iskola ügyeken kívül magában egyesítve az összes közművelődési intézményeket a színházaktól a közművelődési egyesületekig. Az eddigi miniszteriumban ugyanis a közoktatás és kultur ügyei fölötti nagyon is domináltak a vallás-ügyek, az egyházpolitika. Ugy akarták tehát a miniszterium hatáskörét és belső szervezetét is átalakítani, hogy egy erős és öntudatos magyar nemzeti kulturpolitika megalapja legyen a miniszterium s mint ilyen bizonyos tekintetben kiemelkedjék a pártpolitikai viharok hullámvezéréből. A „Közművelődési miniszterium“ eszméjét Porzsol Kálmán a „Dunántúli közművelődési egyesület“ főtitkára vetette fel lapjában a „Fővárosi Lapok“-ban, mely a szoviszta magyar kulturpolitikának minden párttól független napi organuma. Ebből az egyetlen magyar kulturpolitikai napilaphól már számos údvös mozgalom indult ki, de egyik sem fontosabb mint a mostani, mely első sikerét már elérte mert az erre legilletékesebb fórum, a magyar tanfériak gyűlése, az „egyetemes országos tanügyi kongresszus“ magáévá tette Porzsol indítványát, melyet már most az egyes vidéki tanügyi és közművelődési egyesületek fognak tárgyalni s ezek fogják az élet számára megélelni.

CSARNOK.

Modern lyra.

Vissza-visszavágjuk a szívem hozzátok! (Czukrászlában álló aranyos kis lányok! Hiába mondják az emberek, hogy Pesten Nem is kell, hogy szép lányt az ember keressen, Hogy talál itt annyit, többet „quantum satis.“ Van itt egy utcában szép lány több mint száz is...

Am a czukrászdában csunya vázak állnak, Dicséretére a városnak nem válnak; Rikácsoló hangjuk, vén arcuk kifestve. Mégis kaczerkodnak, nappal úgy mint estve. ... Bezzeg Ienn Szarvason nincs ilyen állapot: Aranyos kis lények ott a czukrászlányok! A mi czukrász lányu k és egy Gerbaud-Kugler Olyan, mintha együtt volna express s bumler. Tekintete tűz: a leghidegebb fagyalt Egy pillantására hús tengerré olvad. Üde, kedves arca virágzó rózsája, Mi mellette a valédi rózsza bája?! Csilingelőbb hangja, mint a bolti csengő, Karsu termete, mint a virágszál rengő, A járása olyan, mint egy tündér lépte, Bájos mosolyától boldog lesz, ki nézte, Az egész lány olyan, mint egy édes álom, Benne én is, más is fő üdvöm találom! Mostan, hogy itt Pesten családások értek, Visszavágom, hova könnyes szemmel nézek.

R. Ferencz.

Felélés szerkesztő és kiadótalajdonos SÁMUEL ADOLF.

Szerkesztői üzenetek.

S. Imre. Békés. Nagyon meglepett a levél! olvastam, olvastam, de nem tudtam elképzelni mi a célja. Ha irt mindíg szerkesztőségi levelet, de azt én nem vehettem magán levélnek? Ugy látszik, hogy meg volna tán az akarat is az írásra, de más hiányzik. Jó lesz egy kissé összeszedni a tudományát. Ha megengedi a levélben írottakat nem közlöm, mert csak nem gondolja hogy a b... i lányok pipi ruhájával töltöm meg a lapot. Szóval megemlékezni lehet róla, de olyan nevelésesen írni nem szabad, már csak azért sem, mert sértésnek veszik az érdekeltek a dolgot aztán az én vállaimra nehezednek a következmények. R. F. nagyon ritkán keresi fel szerkesztőségünket, tudtammal Pesten tartózkodik, valószínűleg én is ott élvezem szept elejét. Na most már meg van elégedve? küldjön mielőbb levelet!

HIRDETÉSEK.

Egy 3-4 osztályt végzett jó házból való fiu gyakornokul felvétetik Rozgonyi István helybeli fényképész műtermében.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparezőlokra.

UJDONSÁG!

Bower-Bariff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyuk rozsdá ellen védve

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

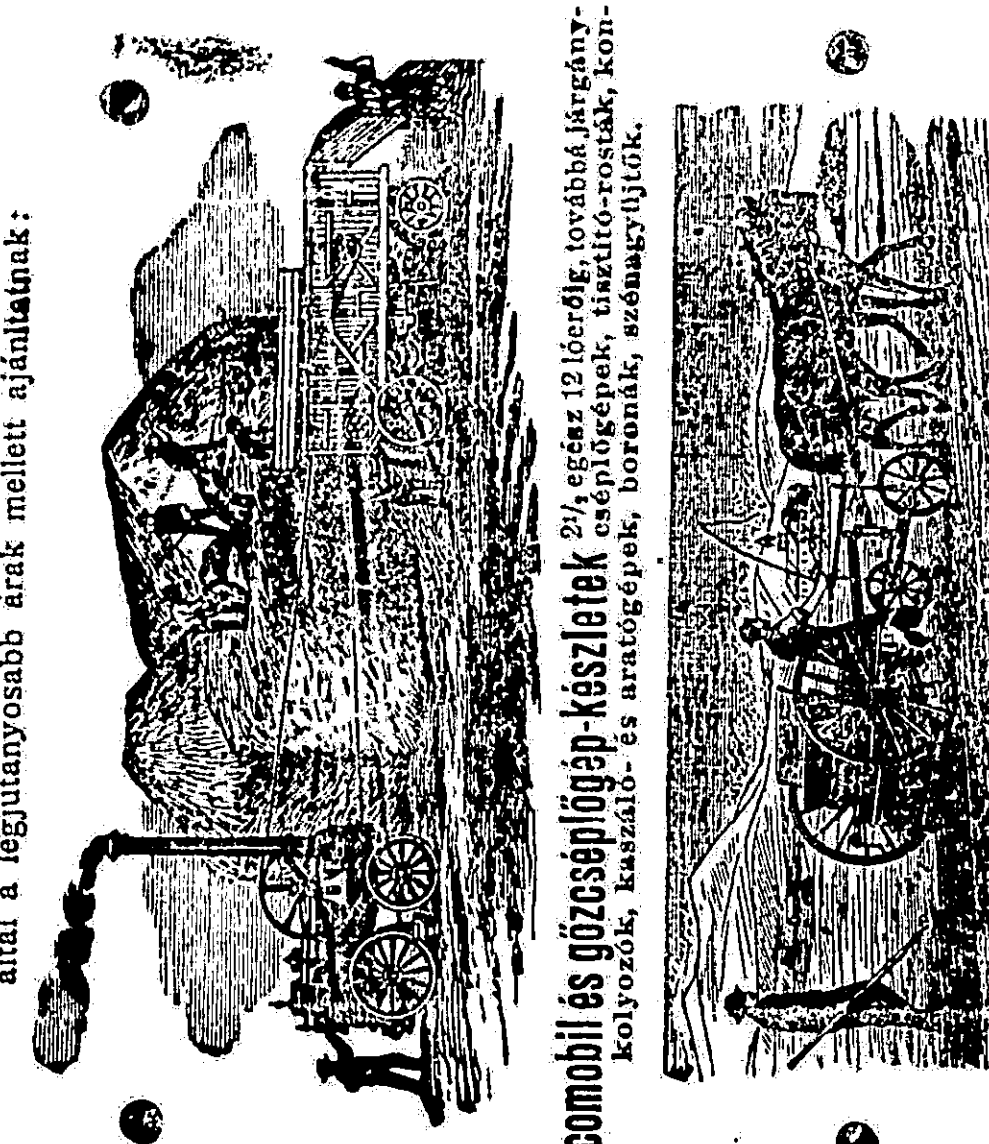
W. GARVENS, WIEN,

I. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hidmérlegek tából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipati czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra barommérlegek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleg-gyártásra.

Clayton & Shuttlesworth
mezőgazdasági gépjárműk Budapest Váci-körút 66. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobill és gőzszállítógép-készletek 2 1/2, egész 12 lóerőig, továbbá kőrány-könyves, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénanyújtók.

COLUMBIA legújabb sorozatú gépek, székelygépek, székelygépek, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok.

2 és 3 vasú elék gazdasági gépek és minden egyéb

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

4-5% mellett
rendes és rendkívül felhalmozásos-
ket kieszközöl, valamint a legbonnyolo-
dottabb conversiókat szintén 4-5%-
kal rendezzi, gyorsan és dícsőret minden
előleg nélkül

Herczeg Sándor
Budapest Gyár-utca 19.

SÁMUEL ADOLF

S Z A R V A S O N .

Nagy választékban kaphatók mindennemű
DISZES LEVÉLPAPIROK DOBOZOKBAN
DIVATOS ÜDVÖZLŐKÁRTYÁK

továbbá, díszművek, képeskönyvek, ifjúsági ironok, albumok, emlékönyvek, aszali mappák és
mindennemű irodai eszközök a legjutányosabb áron.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő

GYORSSAJTÓ-KÖNYVNYOMDAJÁT

minden e szakmába vágó munkák, u. m.
gazdasági községi és egyházi táblá-
zatok pénzüintézeti nyomtatványok

üzleti körlevelek s számlák

báli és esketési meghívók, eljegyzési és divatos névjegyek,
gyászjelentések stb.

 gyors pontos és legjutányosabb a árban elkészítésére.